

Oglaš, pripojana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš itd. šalju se napuniticom ili polotnicom pošt. urednice u Peču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne prima, nika to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Otkovnog računa br. 817 940. Telefon (iskara broj) 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Stogom raste mala stvar, a neologu svo pokvari. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskara Laginja i dr. u Puli ulica Giula 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera dr. 1, 11. kat).

Zakonska osnova

na obustavu vršenja obćinskog izbornog reda u roku od 6 godina.

U zadnjoj sjednici istarskoga sabora podnesena su istodobno dva jednaka prethodna predloga i to od zastupnika Benantina i drugova, te od zastupnika Spincića i drugova, kojima se ide za tim, da se prihvati zakonska osnova, kojom bi se obustavilo vršenje obćinskog izbornog reda za Istru kroz 6 godina.

Ti predlozi glase:

I. Priznava se prešnost, da se pristupi k novomu zaokruženju i k preustroju obćina i da se uredi narodnostno odnošaj Istre, nalaze se zemaljskomu odboru, da sastavi u što kraćem roku odnosne zakonske osnove i predloge, koje bi se imalo podastrijeti visokomu saboru na odobrenje.

II.

„Prihvaća se sljedeći zakonska osnova: Zakon od valjan za markgrošiju Istru, kojom se izdaje privremene ustanove o roku djelatnosti obćinskih zastupstva, izuzam ona u Puli i Rovinju, sve do izdanja pokrajinskog zakona o novom zaokruženju i preustroju obćina.

„Sa privolom zemaljskog sabora moje markgrošije Istre nalažem koliko sliedi:

§ 1. Produljuje se u obćinama, izuzev one u Puli i Rovinju, izborna perioda obćinskih zastupstva (§§ 20. i 21. obćinski izborni red) na daljnjih šest godina počamši od dana, kad stupi u kriepest ovaj zakon, nebude li prije izminuća ovog šestogodišta proglašen zemaljski zakon o novom zaokruženju i preustroju obćina i ako nebude za pojedine obćine namjestništvo sporazumno sa zemaljskim odborom inače odlučilo.

Predpostavljene ustanove nemienjaju propisa prvog i trećeg početnog stavka §. 96. obćinskog izbornog reda.

§ 2. U obćinama u kojih će za trajanja ovoga zakona biti u poslovanju ili će se ustrojiti privremenu upravu u smislu §. 96. obćinskog izbornog reda, § 1. ovog zakona uporabiti će se na onu privremenu upravu, u koliko nebi namjestništvo dogovorno sa zemaljskim odborom poduzelo druge mjere.

§ 3. Bude li razpušteno koje obćinsko zastupstvo tečajem šestogodišta, o čemu § 1. ovog zakona i ako se povjeri upravu obćine upravnomu vieću, koje imenuje namjestništvo dogovorno sa zemaljskim odborom, narodnosti će morati da bud u zastupane u razmjeru odgovarajućem uspjehu posljednjih obćinskih izbora.

§ 4. Za valjanost zaključaka zemaljskog odbora predviđenih u predloženim §§, biti će uporabljiva ustanova trećeg početnog stavka §. 42. zemaljskog pravilnika u smislu zakona od dne 17. maja 1908. Z. L. Z. N. Br. 17.

§ 5. Ustanove ovog zakona vrijede i za obćinska upravna vieća (zakon 25. oktobra 1868. Z. L. Z. N. Br. 8.)

§ 6. Ovaj zakon stupi u kriepest sa danom njegovog proglašenja.

Izvršenje ovog zakona nalaze se mojemu ministru unutarnjih posla.

Razlozi prešnosti.

U prošlom je saboru u sjednici od dne 26. septembra 1907. jednoglasno objavljeno, da bi se imalo proučiti i predložiti sredstva za uredjenje narodnostnih odnošaja izmedju raznih plemena pokrajine. Odobrenjem zemaljske izborne reforme i sa izdanjem novog izbornog reda za sabor, izpunjen je bio samo jedan dio obćinog programa, koji se mora dovršiti, hoće li se postignuti potpuno uspjeh, izčekivano od narodnog kompromisa.

Najzavršeniji dio ovoga rada tiče se novog zaokruženja obćina pokrajine na temelju narodnom i novo preustrojstvo istih, a to zahtjeva relativno dugo vremena radi proučavanja i uredjenja mnogovratnih pravnih odnošaja, koji su s tim skopčani. Prešno je dakle, da se započne pripravni rad, a da bude djelo dovršeno u što kraćem mogućem vremenu.

S ovih razloga predlažu potpisani na ovom predlogu i priloženoj zakonskoj osnovi, koji sadržaje jednu privremenu mjeru suvislu sa pregovori, koji će biti potrebiti da se u smislu §. 37. pravilnika o razpravi predmeta, sa jednim i sa drugim postupka prašno.

Meritorni razlozi.

Iztknuto je bilo u obrazloženju prešnosti, da će biti jedna od glavnih zadaća novoga sabora, da se dovede kraju narodni kompromis, kojeg očekuje zemlja čvrstom nadom, jer kad se nebi dovršilo započeto djelo, bio bi uzaludan sav onaj rad, što ga u tom obziru do sada ovršismo.

Osvjedočeni o tomu i složni u nakanah narodna stranke zastupane u ovom visokom saboru, složise se da će odmah poduzeti korake za sporazum na temelju novog zaokruženja i preustrojstva obćina pokrajine sa što većim obzirom na narodnu homogenost istih i nadalje za uredjenje narodnostnih odnošaja takodjer na ostalim poljih pokrajinskog autonomnog života. Upravo za tim ide predloženi predlog kojim se daje zemaljskomu odboru nalog, da izradi i predloži visokomu saboru odnosne osnove.

Pošto zahtjeva pako rad oko toga nešto vremena, i pošto je potrebno da se izbjege u pogledu višednih pregovora, u koliko je moguće, narodnostna trvenja, predlaže drža, da se mora osigurati tečajem ovog razdoblja obim narodnostnim strankama sadašnje posjedovno stanje u raznih obćina sa mješovitom narodnošću (u raznih obćinskih zastupstvih). Zatim ide has predložena zakonska osnova, koja predviđa neke ustanove privremene o roku trajanja obćinskih zastupstva, do proglašenja zemaljskog zakona o novom zaokruženju i preustroju obćina.

Polag ove zakonske osnove (§ 1.) u obćinama, u kojih se vrši izbor obćinskog zastupstva u smislu obćinog izbornog reda za obćine u svih dake obćinama, izuzam onu u Rovinju, koja imade svoj posebni statut i onu u Puli, koja imade posebni izborni red, rok trajanja obćinskih zastup-

stva već izabranih, ma da i nisu jošte konstituirane, smatrati će se produljenim za daljni rok najdulje od šest godina, počam od onog dana, kad stupi u kriepest ovaj zakon, u koliko nebi bio već prije njihovog izminuća proglašen zakon pokrajinski o novom zaokruženju i preustroju obćina, dakako sa opazkom, da će imati pravo namjestništvo dogovorno sa zemaljskim odborom u svako doba, da se nedrži ustanove ovog zakona za pojedine obćine. Pošto bi tim bilo u spomenutom roku vremena osjegurano sadašnje posjedovno stanje u onih obćinama, u kojih su narodna borba najžešće, za ostale pako obćine u kojih bi se usled dogovora navedenih dvih čimbenika, priznalo, da ne posloje takove predpostavke, preostali bi stvarno u kriepesti propisi obćinog reda za obćine.

Predložena zakonska osnova utanačuje nadalje (§§. 2., 3. i 5.) jednako ustanove obzirom na postojeće privremene uprave mjesnih obćina, upravnih vieća u pojedinih poreznih obćinama i u slučaju raspusta kojeg obćinskog zastupstva tečajem roka vremena predviđenog u §. 1.; dočim se poziv na § 21. obćinskog reda u §. 1. zakonske osnove odnaša na slučaj, kad bi se u roku ovog vremena pokazalo potrebitim, da se popune pojedina mjesta i ponovi izbor jednog čitavog izbornog tjela, što bi moralo naravski sliediti polag propisa sada u kriepesti.

S navedenih razloga predlaže preporučuje za prihvati visokomu saboru rezoluciju i predloženu zakonsku osnovu.

Prešni predlog

zastupnika Vjekoslava Spincića i drugova postavljen u posljednjoj sjednici istarskog sabora radi ublaženja biede u Istri nastale usljed tuče.

Visoki sabore!

I ovoga ljeta stigle su razne elementarne nezgode, osobito tuča, našu već i onako siromašnu pokrajinu.

Dočim je u noći od 7. na 8. t. mj. nabujali Bašanski potok poplavo njeve, odnesao don prije požanjenu pšenicu i nanesao drugili šteta, potukla je tuča u raznih danih prošloga i tekućega mjeseca sljedeće krajeve:

1. Dragozelčić (obćina Cres) dne 30. 8. 1909. u večer.

2. Vrh (obćina Krk) i Krk, Kornić, Vrbnik, Dragabašćanska, koncem junija i početkom julija.

2a. dio porezne obćine Dolanjavas (Lešićina) u obćini Roč.

3. Dio obćine Kastav.

4. Sv. Lovreč-Sklitača (obćina Labinj).

5. Porezne obćine Zamask, Kaščerga, Kršička, Grdoselo, Botonoga, Zareč, Novaki, Corovlja, Previž, dio Trviža, Berma i Pazina, Lindara, Gračiča i Skopljaka.

6. dio Oprtija, Motovunake, Novake, Buje, Karojbu, Zamask, Motovun, dio Grožnjanske obćine, Kralica, Savudrija.

7. Porezna obćina Podpeč i krajevi por. obćine Smarje i mjestno Marezige.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepotpisani ne tiskaju nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoje 10 K u obć., 5 K za seljake } na godinu ili K 5—, odn. K 2:50 na pol godinu. Izvan carovine više poštarinu plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., kolli u Puli, toll izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krepčić i dr. (Via Giula br. 1), kamo neka se naslovljuje sva pisma i predplate.

Na temelju toga postavljaju potpisani sljedeći predlog:

I. Poziva se c. k. vlada da bezodvlačno naredi shodno, da se javne radnje sa već određenim podporama bez ikakvog daljnog zatezanja započmu i da se pri tom uzme u obzir sve siromašne stanovnike vojnje zaraditi si najnuždnije za uzdržanje sebi i svojih.

II. Poziva se zemaljski Odbor i c. kr. vlada, da svaki u svojem djelokrugu podupre surazmjerno ave krajeve obćeno bud kojom elementarnom nezgodom; da vlada dozvoli uvoz žita bez carine, da besplatno obškrbi vodom krajeve, koje istom oskudjevaju.

U formalnom obziru predlaže se, da se ovaj predlog razpravi svimi kratricami predviđenimi u poslovniku.

Kopar, 22. julija 1909.

Spincić

Andrijičić	Dr. Laginja
Š. Červar	Dr. Kurečić
I. Šancin	Dr. Pošćić
Mandić	Dr. Flago
Dr. Trinajstić	Dr. I. Zaccan
Š. Ko. Cosulich	Dr. G. Červar
Jos. Valentić	Aug. Rajčić
Jos. Pangero	Ant. Židarić

Kirac.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Hrvatski jezik na drž. željeznici u Puli. Već smo se u našem listu više puta pritužili na ovdješnju drž. željeznicu glede nepravdnog i nezakonitog postupka glede hrvatskog jezika. Tako nam se i sada stranke pritužuju, da na državnoj željeznici u Puli neće da primaju tovarne listove izpunjene u hrvatskom jeziku, te dotični činovnik zahtjeva, da ime mjesta, kamo je upravljena pošiljka, bude ispunjeno u talijanskom jeziku. Taj postupak koliko je neopravdan, toliko je i protuzakonit. Hrvatski i slovenski narod u Istri ima pravoga imena pojedinih mjesta, nazivlje i pte u svem materinskom jeziku, te nema toga na svijetu, koji bi nam mogao zabraniti to pravo. Radi toga upozorujemo glavara postnje u Puli, da potuči svoje činovnike kako je hrvatski jezik ravnopravan posvo ostalim jezicima, a povrh toga u Istri je zemaljski. Nadamo se, da će se to stvar urediti i ne dati nam prilike na ponovne pritužbe. Naše trgovce u Puli pozivljemo, da tovarne listove izpunjavu hrvatski i ne dadu se zastrašiti samovoljom pojedinih činovnika.

Ujedno iztkemo ovdje jednu žalostnu činjenicu naših trgovaca, da u svom poslu rade kojekakvo tuđo nadriplearvo, obćno šavabe, koji cieto njihovo dopisivanje i računske knjige vode u njemačkom jeziku, te tu sramota pada njihna na obraz ne samo u pogledu unutarnjeg njihovog uredovanja, nego još više i u tome, što njihovi pisari izpunjavu tovarne listove u njemačkom jeziku, odakle dolazi posljedica da imade u Puli toliko „Weinhandlery“. Dakle pamet u glavu i nebudimo sami grobari svog vlastitog jezika.

Tramvaj do Surva. U ponedjeljak predana je prometu proga električnog tramvaja do Majke Božje u Survama. Promet na ovoj pruzi bit će najživlji, te će društvo najviše koristiti nositi, kako se to već napizilo u ova tri dana. Vozne cene na ovoj pruzi javili smo u br. 32. našeg lista.

Izlet iz Pule. Dne 15. o. mj. odplovio je iz naše luke parobrod „Hungaria“ put Rieke sa 330 izletnika, koji su pošli na božji put k Majci božjoj na Trstau.

Dan prije noću odplovio je odavle parobrod „Frankopan“ sa 178 izletnika, koji su posjetili otok Krk, napose prijaznu našu Bašku.

Skupština talijanskih učitelja Istro. Dne 1. o. mj. sastali su se u Puli članovi talijanskih učiteljskih društava iz Kopra, Pirana, Buja, Malog Lošinja, Rovinja, Pule, Poreča i Vodnjana. Na skupštini razpravljena je i prihvaćena spomenica na zemaljski sabor Istre, kojom se traži a) da bude plaća učitelja izjednačena plaći učitelja, b) da se namješta na muških školah same učitelje, c) mjesto ravnatelja neka se ne urađunava u sistemizaciju mjesta, d) podučitelji neka budu nakon 5 godišnje polovalne službe od usposobljenja službeno promaknuti u III. plać, razred, nakon 15 god. u II., a nakon 25 godina u I. e) da se ne oduzimlje potogodnje doplatke, koji bijahu prije dopraćeni, f) svemu učiteljsstvu u Puli neka se poveća stanarina za 200 K, a onomu u Rovinju izjednači sa učiteljsvom najvećih gradova, g) namj. učitelji sa izpitom usposobljenja imaju se izjednačiti sa usposobljenimi podučitelji, h) u mirovinu neka se urađuna službu prije ispita usposobljenja.

Kod razprave o toj spomenici sudjelovali su gg. učitelji Korenić, Kozlović, Dobrović Orbančić i Tombusin.

Predsjednikom nove uprave izabran je bio g. Fr. Orbančić, a zamjenikom gosp. J. Bezonek.

Voloski kotar:

Odlazak zaslužnog učitelja. Iz Hrusice — občina Podgrad — pišu nam:

Sa zaključkom školske godine zaključio je naš velezaslužni gosp. nadučitelj Vaišel, koji je u istom mjestu širo narodnu prosvjetu puna 42 ljeta, a u svemu učio i putio narod 45 godina djelujući neumorno na polju pučke prosvjete. Na rastanku iz Hrusice pozdravila ga je u ime dječice i u ime stanovništva vrlo srdačno gospodjica učiteljica, zahvaliv mu se toplo za njegovo dugotrajno i neumorno djelovanje na korist onog pučanstva. Dne 31. julija priredili su mu domaći prijatelji i štovatelji te oni iz Podgrada srdačne ovacije, koja će ostati stalno njemu i svim prisutnim dugo u sladkog uspomenu.

Velezaslužnom pučkomu posvjateljstvu izrečena je iskrena zahvala na neumornom radu i izražena vruća želja, da bi još dugo uživao tako dobro zasluženu mirovinu.

Pazinski kotar:

Stupovi talijanstva u Pazinu. Dne 6. o. mj. djelujući je školska godina u talijanskom dječjem zavahistu u Pazinu. Tim povodom učinjen je sa odlučijom dječjom obični izpit u pjevanju, deklamaciji, dvogovorih i t. d. Ti odlučijaci jesu: M. Kovač, E. Geržetić, L. Geržetić, S. Matejčić, M. Sušan, U. Gabrielić, I. Jakus, B. Pelizzer, M. Mičan, A. Inchiostri, A. Gabrielić i G. Jakus. U svemu se je dako izkazalo kod tog ispita 12 djece. Od svih 12 može biti samo jedan starinom Talijan, a svi ostali Hrvati, izuzam možda jednoga. Hrvatskom dječom trupju dake pazinski Talijani svoje škole i ta su djeca najbistrija i najodličnija. Od te naše djece stvara talijanska škola janjčare, koji će se danas sutra blesni poput lavova bacati na sve ono, što njihovim roditeljim ili djevomom bilo milo i sveto.

Koparski kotar:

Iz koparske okolice pišu nam. Narodna svijest u okolici Kopra budi se danomice sve to više. U većih selih ova okolice imademo već razna zabavno-poučna i gospodarska: oružstva, kojim je svrha narod duševno i tjelesno pridignuti. Narodna sela Pobegi, Bertoki, Cezuri i t. d. imadu svoja ognjišta, sa kojih vrea iskra narodne svijesti medju priprosto naše stanovništvo.

U posljednjem selu ustrojili smo nedavno konsumno društvo, a sada idemo, da se pripravimo za prvu zabavu novoustrojenog pjevačko-čitalačko-glazbenog društva „Volarić“, kojim kanimo dne 29. o. mj. za prvi put na javnost stupiti. Mladi smo, slabašni smo, pak trebamo upute i potpore od starijih i radi toga molimo sve naše prijatelje, sva susjedna narodna društva, da nas rečenog dana mnogobrojno posjetiti i izdašno poduprijeti izvole.

Četrdesetgodišnjica obstanka „Nar. čitalnice“ u Dekanlih. Dne 12. septembra o. g. kane proslaviti naši rodoljubni Dekanli svečanim načinom četrdesetgodišnjicu obstanka svoje čitalnice. Netreba nam tekar spominjati, kako je važna ulogu u narodnom preporodu one rodoljubne občine igrala ta čitalnica. Naši stariji rodoljubi sjećaju se stalno jošte, kako je bio u tom selu ustrojena prva štedionica Istre t. j. štedionica u Kopru i kako se je baš u tom selu prvi put na javnom sastanku spružila misao za uvedenje jednakog i sveobščeg izbornog prava za državni i zemaljski sabor.

Na proslavu 40 godišnjice „Nar. čitalnice“ u Dekanlih upozorujemo već sada narodna naša društva i pojedince, jer će to biti doista prava narodna svečanost.

Odboru za proslavu obećati su već do suda nekoi narodni zastupnici, da će toj svečanosti svakako prisustvovati.

Mjesta stražara. U c. k. muškoj kaznionici u Kopru popunili se ima 5 mjesta stražara. Molbe valja upraviti na ravnateljstvo kaznionice.

Razne primorske viesti.

Za uredjenje rijeke Mirne. Dne 11. i 12. o. mj. sastali su se u Novigradu (Citlanova) odaslanici zemalj. odbora, carske vlade, pomorske vlade, uprave carskih suma i občina Novigrada, Tara, Crnogvrha, Novevasi, Buja, Groznjana, Vižinade i Višnjana. Ti su odaslanici viećali o nacrtu za uredjenje rijeke Mirne, što ga je izradio vodogradnji odsjek namjestništva u Trstu. U svim glavnim točkam postignuto je podpuno sporazumljenje, te je izražena želja, da se sa uredjenjem što prije započne, a da se već jednom ovo toll važno djelo za dobar dio Istre sretno dovrši.

Družbina četa 1000 X 100. U družbinu su se četu upisala do sada sljedeća gospoda i gospodje: 1. Vjekoslav Spinčić, nar. zastupnik, Opatija; 2. dr. Ante Gašparac, odvjetnik, Vel. Gorica; 3. dr. Niko Fabianić, liečnik, Volosko; 4. dr. Andri. Slanger, načelnik i odvjetnik, Volosko; 5. dr. Adolf Scherzer, kol. liečnik, Senj; 6. Gašpar Martinić, ilok; 7. Rikard Katalinić Jeretov, Zadar; 8. Josip Stasić, Sušak; 9. Matija Jakišić, ravn. udruge, Bjelovar; 10. Slavka Pintar, učiteljica, Lokve; 11. Ivan Fijamin, podkapetan, Opatija; 12. Fran Jurković, učitelj, Koprivnica; 13. Ljubomir Petrić, bank. činovnik, Spljet; 14. Fran Galić, ravn. učitelj, Cirkvenica; 15. Juraj Kučić, građ. viečnik, Bakar; 16. Viktor Tomičić, pom. kapetan, Volosko; 17. Julij Miran, podnačelnik, Opatija; 18. Alfons Čurčić, pom. kapetan, Lovran; 19. Ivan Matetić, učitelj, Opatija; 20. Helena Fuchs, Mitrovica; 21. Anka Trinašić, Volosko; 22. Avelina Fabianić, Volosko; 23. Brnica Janežić, Volosko; 24. I. Pfešfor, branitelj, Koroľovac; 25. Miro Asperger, pravnik, Djakovo; 26. Viktor Čar Emin, Opatija;

27. Fran Ivanšević, zast. naroda, Krilo-Josenice; 28. Pavo Peručić, mag. phar., Opatija; 29. Stjepan Roca, naduč., Vrljka; 30. Dragan Hruš, posljednik, Krapina; 31. Josip Mijalić, Rogoznica; 32. Dragutin Sepić, ravn. učitelj, Belgrad-Grizane; 33. Ivan Rašar, glavn. ravnatelj, Osijek; 34. Stjepan Čar, stud. ph., Opatija; 35. Leonard Tomašić, svršeni liečnik, Opatija; 36. Dr. Ante Grgurina, liečnik, Opatija; 37. Mato Trinašić, obč. blagaj., Volosko; 38. Ernest Baša, Volosko; 39. Rafael Kundlić, Franciži.

Spomenute gospodje i gospoda obezvali su se, da će najdulje do budućeg narodnog blagdana izplatiti najmanje 100 kruna što su ih ili sabrali ili sami dorovali. Već sama činjenica, da se je u tako kratko vrijeme za družbinu četu prijavilo do 40 rodoljubivih gospodja i gospode, pokazuje, da je misao dobra i lako izvediva. Preporučamo svim našim Hrvatima i Hrvaticama, da se u tu našu svetu četu što prije upišu.

Za „Družbinu četu“. Iz Trsta nam pišu, da su tamošnji Hrvati pokrenuli agitaciju za skupljanje članova u „Družbinu četu“, te da imn nade, da će se svi sviestniji i tole imućniji Hrvati u tu četu „unovačiti“, što neka Bog dade!

Hrvati i Slovenci svlju stališa čujto! Hrvatske i Slovenske novine priobćile su ovih dana sljedeći poziv:

Braćo Hrvati i Slovenci, sjetite se svakom prilikom lužne Vam posestrime Istre, sjetite se, jer budite uvjereni, dođi će dan, kada će ona svoju dužnost učiniti. Nije dosta, da je Istra politički potištena, već ju sada i nova kuga tišti t. j. vinska kriza, koja ju ekonomski strašno uništava, jer je vino jedini izvozni proizvod, a toj se ne prodaje, ne izvaži, jer nema dovoljno kupaca, i jer je vino urudilo u velikoj mjeri. Narod skapava pod državnim teretima i zapada svo dublje u dug, a vlada na sve to — stoji prekrštenih ruku.

Pošto smo sami sebi prepustjeni, komu da se obratimo, nego našoj najbližjoj braći Hrvatima i Slovencima, koji su nas u najgorjoj pogibelji znali pomoći, a i danomice osjećamo blage zrake za njihovih ruku — darovnica.

Radi toga pozivljemo svu gospodu trgovce, činovnike, privatnike, da svrate malo više pozornosti na istarska vina, jer od toga će sami imati dobiti, a osim toga učinili će jedno narodno dobrotvorno djelo, što će time poduprijeti jedan narodni produkt, a još više to, što će iz sigurne ekonomske propasti spasiti našeg, već i tako raznim ekonomskim krizama osiromašenog seljaka, većinom hrvatskog roda.

Eventualne informacije daje: Potrošno obrtno gospodarsko društvo u Buzetu.

Službeni list primorske vlade u Trstu i telefonska sveza Zamet-Mloka. U br. 147 službenog lista primorske vlade u Trstu „L' Osservatore Triestino“ bitano oglas o oltorenju nove telefonske centrale u Zametu (občina Kastav).

Nova centrala u Zametu moći će obdići samo sa Riekom, dotično sa Bakrom, Girkvenicom, Jablancom, Kurlobagom, Klonovicom, Kraljevicom, Križišćama, Novim, Senjem, Starigradom, Sv. Jurjom, Sušakom i Zagrebom.

Pristojba za telefonski govor od 3 minute izmedju Zameta i Rieke iznosi 30 para, a izmedju Zameta i drugih navedenih mjesta 2 kruna.

Službeni izvodi jesu isti kano i za brzajnovu službu.

Toliko o tom oglasu, a sada nešto drugo. Taj je oglas u rečenom broju tiskan jedino u talijanskom jeziku.

Gospoda kod ravnateljstva pošta i brzajnova misle, da mora sav svijet znati talijanski — jer su oni zagriženi e. k. Talijani — i da nisu dužni obazirati se na ostalo narodnosti, kojim im je služili i koje ih iakođer plaćaju.

Ravnateljstvo pošta i brzajova drži valjda da je mjestance Zamet negdje u Kalabriji, a da su puvedeni hrvatski gradovi sve sama i čista talijanska mjesta.

Mi prosjedujemo najodlučnije protiv ovakvoga zastopavljanju našeg jezika od strane jedne e. k. oblasti, koja gaži nogama državne temeljne zakone. Na ova pristanost ravnateljstva pošta i brzajova upozorujemo gosp. namjestnika, koji kaže uvijek, da hoće da se postuju svačija prava. Da ga vidimo!

Za narodnostno sporazumljenje u Istri. Dr. Ljudevit Rizzi, zastupnik na carevinskom vieću i pokrajinskom saboru, te zemaljski kapetan u Istri priobćio je u bečkoj „Neue Freie Presse“ svoje misli o istarskom saboru. Spominje, kako je potrebno novo označenje granice občina, i to iz administrativnih i narodnostnih razloga. Občine u Istri diele se na množivo katastrofalnih občina, kao n. pr. Kastav, koji ih broji 31, a sve su osim toga daleko od sjedišta uprave občinske. Osim toga, kako dr. Rizzi veli, ove su občine većim dielom i jezično pomiješane. Radi toga potrebna je nova podjela ovih občina.

Spomenuvši obširno tečaj raznih odgovora, koje smo mi već u svoje vrijeme izneli i koji su dovršeni poznatom zakonskom osnovom u sjednici 31. jullja Istar. sabora, dr. Rizzi dovršava svoj članak:

„Unatoč poteškoćama, koje pružaju pojedine točke narodnog sporazuma uz gore pomenuto novo omeđavanje občina osobito uredjenje jezičnog pitanja, vlada u sarkastičkim strankama i to u obim narodnostnim logorima misljenje, da će se sporazum ipak moći provesti. Svakako opaža se na obim atrankama velika sureljljivost. I razpoloženje u pučanstvu, koje traži od sabora nešto intenzivniju brigu oko gospodarskih interesa zemlje, doprinosi, da za zastupnici skloni za popustljivije držanje“.

Pitanje talijanskog sveučilišta riješeno? Iz novina doznajemo, da je tršćanski namjestnik knez Hohenlohe vodjo u ime vlade pregovore sa talijanskim predstavnicima glede ustrojenja talijanskog pravničkog fakulteta. Rekbi, da se je postigao sporazum. Talijani po tom pristaju na zakonsku osnovu, kako ju predlaže vlada i kako su je Niemci već odobrili. Ne zna se, da li se u osnovi pristaje na ustrojenje fakulteta u Trstu. Svakako Slavenci, a osobito južni Slavenci su na oprezu, tim više, što se pri ovim pregovorima nije se glas, da je talijanskim zahtjevima posvema udovoljeno, prešavši preko južnoslavenskih zahtjeva na dnevni red, to je jasno, da će u jeseni biti u zastupničkoj kući borbe i to borbe do skrajnjih sredstava.

Nama je teško vjerovati, da bi se bio tršćanski namjestnik upustio u pregovore sa predstavnicima talijanske stranke, mimošav posve predstavnik Slovenaca i Hrvatita Primorja. Nu ako se je to u istinu dogodilo i ako je postignuto sporazumljenje izmedju Talijana i namjestnika, tada će ovaj posljednji imati da odgovara predstavnicima našega naroda u Primorju.

Prva sjednica novog zemalj. odbora. U sriedu 11. t. mj. obdržavao je novoizabrani zemaljski odbor za Istru svoju prvu sjednicu pod predsjedanjem zemaljskog kapetana dra Rizzia. Toj sjednici prisustvovali su svi predsjednici i to od hrvatske strane dr. Ivan Zuceon i pop Ante Andričić, a od talijanske strane Chersich, Apollonio i Salata. Nakon pozdrava predsjednika, zemaljski odbor podijelio medju prisjednike pojedino referate, kako sledi: dr. Ivan Zuceon: hrvatske i slovenske mjestne občine i upravna vieća; Andričić: hrvatske i slovenske kotarske gospodarske zadruge, seoske zadruge hry.-slov., občinske ceste u hry.-slov. občinama, hry.-slov. cestne odbore, urođenje i obskrba vodom u području i občinam hry.-slov., vatrogastvo, vojničke poslove, bratovštine,

orkve i zupne zgrade; Chersich; zapje
nivanje zemalj. kapetana, p. ograđni i sve
financijske poslove, zemljišni vjersijski
zavod i obdinski, sve pučke škole i zem.
ženski licej u Pull; Apollonio; gospo
darake poslove, seosko zadruge talijanske,
uredjenje rieke Mirne, obkriha vodom u
talij. obdinama zdravstveni zavodi i poslovi;
Salata; obćeniti poslovi obdinski i talij.
obdine, talij. pokrajinski gimnazij u Pazinu,
zanatlijske škole, trgovinu, obrt, mostovi i
pokrajinske ceste i obdila.

Konstituiranje obdinskog zastupstva
u Trstu. Na prvom sjednici zastupstva
grada i okolice Trsta bio je izabran za
čelnikom odvjetnik dr. Alfons Vallerio.
Prvim podnadležnikom odvjetnik dr. Ricchetti
drugim odvjetnik dr. Daurant. Ovaj put
su bili za prvi put birani u delegaciju
(ujedno zemaljski odbor) i slovenski zas-
tupnici dr. Slavik i V. Gorup. Birani su
u mnogobrojne odbore i ostali slavenski
zastupnici i to 18 puta. Izbor u delegaciju
i u razne odbore je svakako velik uspjeh
za našu braću u Trstu; jer će tako njihovi
zastupnici imati priliku da nadziru sav
rad gradskog i zemaljskog zastupstva.

Široko polje za talijansko nazovi-
školsko društvo „Lega Nazionale“. Po-
znato je, da je Italija na glasu sa zaost-
losti svoga seljačkog puka i sa svoga ve-
likoga broja analfabeta. Prema popisu od
godine 1901. bilo je u Italiji 82,500.000
stanovnika. Od ovih bilo je 13,350.000
nepismenih (48-5%). Ako se uzme u obzir,
da i oni, koji pođu u školu, jedva dotje-
raju do trećega razreda, broj nepismenih
je kud i kamo veći. Od svih talijanskih
pokrajina najgore stoje Sicilija sa 73%
analfabeta i Kalabrija sa 80%. U najno-
vije doba počelo se i ovo pitanje u tal-
janskim krugovima pretresati.

Eto zlosretnoj „Lega nazionale“ široko
polje rada u samoj Italiji. Mjesto da us-
troja talijanske škole za hrvatsku i sloven-
sku djecu kod nas u Primorju, učinila bi
pametnije, da ustraja talijanske škole za
ogromni broj analfabeta u samoj Italiji.
To bi bilo pošteno djelo i plemenita za-
daca, nipošto pako krasti i otuđivati nam
našu djecu.

Stogodišnjica dra. Ljudevita Gaja.
Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru nast-
vija s velikim uspjehom djelo velikoga
hrvatskoga preporoditelja, zato scienimo,
da nema boljeg načina za proslavu nje-
gove uspomena, do ovoga: Neka se svaki
vredni i čestiti Hrvat upiše u družbinu
četu. 1 od 1000.

Izlet zadraskih Hrvata u Opatiju.
O ajno uspjehom izletu zadraskih Hrvata
u našu Opatiju čitamo u novinah: Danas,
dne 9. o. mj. je Opatija slavila hrvatsko
slavlje. Mjesto je bilo okićeno hrvatskim
zastavama. Liečička komisija dala je
podići stupove i izvjesiti zastave. Opatijski
mul bio je okićen sa 6 velikih trobojka.
Na mulu je dočekao goste „Sokol“, pje-
vačko društvo, „Lovor“, glazba, mjestni
odličnici sa načelnikom drom. Stangerom
na čelu, nedogledno mnoštvo radojubna
obdinstva iz mjesta i okolice i mnogo
osobito kupališnih gostova. „Četina“ se
pokazala iza 11 sati. Pozdravilo ju je gr-
vanje mužara, svirka glazbe, a kad se je
parobrod primakao, tlače svjeta smora i
s kopna intoniralo je hrvatsku himnu.
„Četina“ je na krmi bila okićena hrvat-
skom, a na provi u znak bratstva, sa
srpskom zastavom. Gostove je pozdravio
načelnik dr. Stanger, a odvratio je Petrović,
predsjednik zadraskog „Hrvatskog akadems-
kog kluba“, koji je priredio izlet. Izletnica
je bilo oko dvio stotine. Klancem Hrvat-
skoj, Istri, Dalmaciji, slozi Hrvata i Srba
uputila se impozantna povorka do „Zore“.
Izu objeda obišli su izletnici krasno mjesto
i okolice. Oko 6 sati bio je komer u vrtu
„Zore“, gdje je glazba priredila u čast
gostova koncertat. Zabava je u najljepšoj
ugodnosti protekla do 9 1/2 sati na večer,

kad su izletnici praćeni ogromnim mno-
štvom uz klicanje, svirku i paljenje ben-
gala odputovali natrag u — još stradajući
Zadar.

Slet hrv. sokolske župe „Zrinjski“ u
Ogulinu. U nedjelju dne 22. o. mj. bit
će župski slet župe „Zrinjski“ u Ogulinu
u 4 1/2 sata po podne. Vježbati će proste
vježbe kao i vježba na svim spravama
muške odjele iz Karlova, Jaske, Mostanja,
Dugarese i Ogulina. — Javna vježba bit će
na trgu pred crkvom, a za vrijeme vježbe
svirat će glazba 79. Jelatičeve pjesnačke
pukovnije iz Rieke.

Poslje vježba na večer bit će koncert
s plesom u prostorijama narodne čitaonice.
Za ovaj se slet pokazuje velik interes
kako u sokolskim tako i u krugovima ob-
činstva, pa je već sada sigurno, da će
ovaj slet uspjeti. Hrvatski Sokol u Ogulinu
napeo je sve sile, da ovaj slet što bolje
usprije i da ostane svakomu posjetiocu bilo
bratu Sokolu, bilo inom gostu u trajnoj
uspomeni. — Ujedno Hrvatski Sokol u
Ogulinu apelira ovime na sva bratska
društva; da u što većem broju sudjeluju
kod ovog sleta i da što prije najave svoj
dolazak.

Vlakovi dolaze iz Rieke kao i iz Zagreba
u 2 odnosno u 8 sata po podne, a odlaze
u isto doba u noć, prema čemu je tu
sve pogodnost, da ona braća Sokoli i
poštovani gosti, koji se ne kane zadržati
u Ogulinu, mogu noću odputovati.

Grozno razbojstvo na Rieci. U sriedu
u jutro oko 10 sati provallila su tri ruska
razbojnika u Pucku banku na Rieci, te su
uhili ravnatelja Josipa Miloša i odneli oko
20.000 K. Drugi su se činovnici u najve-
ćem strahu razbježali. Kad su razbojnici
izašli, desio se tu samo jedan redar Rat-
ković, koji je, izlažući junački svoj život,
uspio da upsi jednog razbojnika, premda
je ovaj bježeći odapeo na redara 12 hitaca
iz samokresa. Druga su dva pobjegla bez
traga. Uapšeni se zove Salamun Kišinski,
ruski židov od 26 godina. Kod njega je
pronađeno 4500 K, a oni, koji su pobjegli,
odnieše 15.000 K.

Ovaj slučaj izazvao je na Rieci silnu
senzaciju, a i obće saučeeće za pokojnim
Milošem, koji je bio jako valjan činovnik.
On je po osjećaju bio uzoran i izvrstan
Hrvat, tajnik i duša „Hrv. čitaonice“ na
Rieci, član upravnog odbora Hrv. Sokola.
Pokojniku su bile stopro 33 god. Ostavlja
za sobom poraženu udovu sa troje djece.
Laka mu zemlja!

Talijanske novine Rieke i našeg Primorja
koje donesaju već osam dana obširne iz-
vještaje o tom groznom zločinu, pišu samo
o ruskih provalnicima i ruskih razbojni-
cima, te hotimice prešućuje, da su ti strašni
zločinci ruski židovi, suplemnici svjerci
sa glavnimi predstavnicima njemačke mudžar-
ske i talijanske štampe u Austro-Ugarskoj.

I. Radić: Voćarstvo. Gosp. Ivan Radić,
profesor na kr. višem gospodarskom uč-
lištu u Križevcima izdao je drugo izdanje
svoje valjane i potrebne knjige o voćarstvu.
Prvo izdanje, koje je izašlo ravno pred 10
godina, razprodano je, a kako je na knjiga
od velike potrebe kod nas, odlučio je on
izdati ju ponovno i to sa nadopunjenim i
proširenim sadržajem.

Ciena knjige meko vezane iznosi 4 K,
tvrd u celo platno 6 K; poštarina 40 fl.
po komadu. Naručbe prima knjižnara Gu-
stava Neubergera u Križevcima.

„Humoristička knjižnica“. Izašao je
12. broj ove knjižnice, koja već pol god.
izlazi i podpuno zadovoljava zadaći jednog
humorističkog književnog lista. Sadržaj 12.

broja je sliedeći: Karlo Špeklin; Zamjena.
Vladimir Ljubav. George Maurevert; Sa-
mubojica. Catulle Mendes; Dobra tetka.
Klwe; Brbljavi muž. A. Konstantinov;
Boj Ganja (VIII. Baj Ganja u Sricarskoj).
Iz dječjeg kutića. A. P. Čehov; Album.
Vagele novosti.

Predplata iznosi na celu godinu K 5,
na pol godine K 2 50 (s poštarijom), za
inozemstvo K 8. — Po komadu 80 fl.

Predplate šalju se na adresu: „Humo-
ristička knjižnica“ Zagreb, Marovska ulica
80, prizemno (Pucka tiskara).

„Hrvatski Dom“ u Velom Lošnju.
Javljaju nam odanle, da je sa 1. prosinca
ondje za iznajmiti, podpuno uređena, vrlo
dobro iduća gostiona „Hrvatskog Doma“,
što osobito našim preporučamo. — Za
ponude i eventualna razjašnjenja neka se
interesenti obrate na upravu „Hrvatskog
Doma“ u Velom Lošnju.

Supruzi Babić, putujuć glumci, svagdje
si privajaju naslov: „stalni članovi dra-
matskog odsjeka I. istar. Sokola u Pull“,
što ne stoje, jer to nisu a niti ih je Sokol
na taj naslov ovlastio.

Molba na omladinske pisce.

N.ž. podpisana tiskara moli omladinske
pisce širom Istre te iz ostalih hrvatskih
zemalja, da pošalju podpisanoj tiskari koju
poučnu, zabavnu ili šaljivu crticu, rebuse,
zagonetke, sale itd. za omladinski kalendar
„Jorgovan“ za školsku godinu 1909-1910.

Narodna Tiskara Laginja i dr.
u Pull.

POZOR! Novi vinski zakon
dobiva se u
Narodnoj tiskari
Laginja i drug. - Pula.

Ovlaštenom zemljemjercu,
koji bi se htio nastaniti u Trstu, pruža
se licpa prilika da bi preuzeo pisarnu
sa dobrim klientima.

Uvjeti vrlo povoljni, jer bi se pi-
sarna prepustila i bez kapitala.

Ponude neka se šalju u Trst, poste-
restante pod sifrom „Zemljemjerac“.

Širite „Našu Slogu.“

Čuvano ulje za sluh

nadiječajka i fizka D-ra Schmidt-a odstranjuje
brzo i radikalno privremenu gluhost, očiđenje i
izvojenje u ušima i zastarjelu naglušnost. Dobja
se po K 4 boca sa naputkom kako se upotrebljuje,
kod ljekarnika

G. ZANETTI u TRSTU, Via Nuova 35

J. Kopač

Svijećarna na paru
J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom ob-
činstvu svijeće iz prijesnog pečelnoga voska. Kilogram po K 5.— Za prij-
ešnost jamčim s K 2.000. Tamjan Myrrhac, Styrax, fitilja i stakla za
vječno svjetlo po jeftinijoj cijeni. Gg. trgovcima preporučam svijeće za pogrebe,
za belično drveće, vošteni svitci i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene.
Žuđ vosak kupujem u svakoj množini po najvišjoj dnevnoj cijeni.

— Na zahtjev šaljem oijenik franko. —

Odlikovan sa 3 srebrne košulje
"Gorici" godine 1891, 1894, 1900.
Častna diploma i slatna košulja
u Vidmu godine 1902.
Zlatnu košuljav i zaslužni križ u
Rimu godine 1903.

Zagrebačka tvornica tvrdke Hinka Francka sinovi, u svakom obziru najmodornije uređjana,
pravi svojo proizvoda izključivo iz najboljih sirovina.
Bit će u Vašu korist, budote li kod kupovanja davali prednost izvršnomu proizvodu,
pravomu : Franckovom: dodatku za kavu s mlincem,
iz zagrebačke tvornice.

Traži se jedan par pasa vižladi
za lov na zecove, iz-
vrstni potraživači i pro-
goniči; izključuju se od
srednje ruke; zahljova se pokusa,
Potanke ponude na uređn. „Naše Sloge“.
Br. 1082

Mjesto lječnika.

Razpisuje se mjesto obdinskog lječnika
za mjestnu občinu Punat, na otoku Krku.
Godišnja plaća K 2400. — Treba da
dokaže:

- 1) usposobljenje u sveukupnom lječni-
štvu;
 - 2) austrijsko državljanstvo;
 - 3) poznavanje hrvatskoga jezika.
- Lječnik će moći držati ljekarnički ormar.
Drugi uvjeti stoje na uvid kod podpis-
noga. Molbe treba dostaviti do 31. ko-
lovoza t. g.

Obdinsko poglavarstvo

PUNAT, dne 22. srpnja 1909.

Nadležnik:
F. O R L I Ć.

Privatni djevojački licej, trgovačka škola,
škola za kućno gospodarstvo, pučka
škola u zavodu Školskih Sestara u Trstu.

Divan položaj, krasan pogled na Jadransko
more, park sa igralištem, zgrada sa
svim najnovijim udobnostima: električna
razsvjeta, kupalište, dvorana za „gimnastiku.“
Nastavni jezik njemački, a izim toga hr-
vatski, slovenski, talijanski, francuzki, en-
glezki.

Plaća se na godinu K 800, školarina za
licej K 160, za trgovačku školu K 100, za
kućno gospodarstvo K 200, za pučke škole
K 100.

Početkom nastajne školske godine otva-
raju se prva četiri razreda liceja.

Na zahtjev šalje se prospekti.

Zavod Školskih Sestara

u Trstu, via Pasquale Besenghi 6.

Anton i Frane Krajičić
PULA - Viale Carrara 3 - PULA.

Trgovina vina
dalmatinskog, viškog
Opola, istarskog, bielog
i ernog.

Uzorke vina šalju se na
zahtjev badava i franko.

Ciene umjerene.

L JEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Veterani br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakokratnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Preporučamo našim obiteljima Kolinsku cikoriju.

Prva slovenska narodna trgovina u Primorju sa šivacima strojevima i dvokolicama. Cijene umjerene. - Prodaje se također na obroke. Glavno zastupstvo gospodarskih strojeva, sjekalnice, preseče za grozdje, i drugih gospodar. potrebitna prve slovenske tvornice braće K. & R. Ježek, Blansko.

Preporuča se

JOSIP DEKLEVA

Gorica, Via Municipio br. 1.

Na zahjev šalje se nov slovenski cilenk franko.

STECKENPFERD-LILIENMILCH-SAPUN

Najblazi sapun za kožu kao i proti pjegama.

Dobiva se posvuda!

REUMATIZAM, neuralgija, ischias, bodac, uloz, natekline, reumatično trganje u glavi, zubima i zglobovima liječi se jedino uspješno uporabom

„Paralysian-Linimenta“

po vis. kr. zem. vladi odobren i zakonom zaštićen lijek nadmašuje sve ostale lijekove u djelovanju.

Čuvajte se patvorina!
Cijena boca K 1-60.

Dobiva se u svim ljekarnam. Glavno skladište: Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vouk - Zagreb.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju sadržanih dionova jedan ili više po kruna 2.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te dionice bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovilo veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 3 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i sadržatelj us garancija.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati prije podne i 3-6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Poslovno geslo:

- Uz mali dobitak, veliki promet, - istodobno samo dobra roba.

Imati dobro izdatu žepnu uru nije uvijek priča u užitak. Ipak za one, koji trebaju žepnu uru, a to je uz današnje prilike svaki koji praktično živi, ima samo takovu vrijednost, koja je dionice pouzdana. Bolje je ne imati uru, nego li takvu koja nije loša. Dobra i pouzdana ura čuva do šteta i neugodnosti, potreba se bojati da se ne nepotrebno vrijeme ulaman potratiti. Rođista moći će se točno obdržavati.

Ako dakle trebate takovu uru, to vam se najbolje preporučuju dobro poznate ura kao: ORIGINAL SHARHUTTE, SCHAPFHAUSEN, OMEGA-MORIS i ORIGINAL ROSKOPF-PATENT od zlata, srebra, nikela i celuli imade uvijek veliki izbor na skladištu

Ljudevit Malitzky, urar PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i na obročno odplaćivanje. Veliki izbor svih drugih ura njuhica, budilica, briljantno i optično stvari, i potrebitna za pušnju. Pošto češće mijenjam robu, to ne držim cijenka dosta je kod naručbe navesti vrst robe. Uz dobro jamstvo i preporuku najem stvari na izbor.

Trgovina manufakturne robe i krojački salon MARKO ZVIČ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati šivaći stroj? Zato! jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija. Konkurencija isključena.

Brza, točna i solidna posluđa.

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967. Telefon br. 45-22.

jest elektro-magnetičkim učelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reuma, astma (težkog disanja), neopavanja, zubeja u uhu, neuralgije, glavobolje (migrene) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, studen ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokranju pestelje, nujnosti, nesvjestice, nagluhosti, drhtanja us tjele, influenca ekopčansa, sa bolešću hrbta, bledila (melokrvnost) želučanih grčeva, bozbočnosti, ischiasa punokrvnosti, svih udnih grčeva, hopenchondrie, tjelesnih grčeva, hlmorrhoida, kao i kod svihobne slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sredstvo, po što elektro-magnetična struja celim čovječjim telom djeluje, čime se rečeno bolest i najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da lećenici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tela upotrebljuje ali ipak ne taj načina, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz telo prolazi, dočim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvezde R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim učelnom neprekidno na telo djeluje, što svakoga bržom lečenju dovodi, nego li prvi postupak. - Do 20

godina stare bolesti izličeone su sa molim strojom posvo! Od izličeonih sa molim strojom R. B. broj 86967 izraženo zavale kao i od celih drugih bolesti izdane svjedoče i priznanice iz svija strana svijeta pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoje svakom u svako doba na vid. GDJE NIJE DAN LIK NIE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ, jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim boleštinam, a onaj bolesnik, koji po molim stroju nebi bio izličeon najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorajem osobito p. n. običnost na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltalim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967 osobito se hvati! uliva vanrednu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti!

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabliti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje. VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabliti se kod ostarijih 30 godiš. kroničnih bolesti.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se i u hrvat skom jeziku. Pouzdem ili ako se novac unapred pošalje, razaliti ga glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÖLLER, Budimpošta, V.11. Kotar, Vadez-ulica br. 34.

OPCINSKA ŠTEDIONICA u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamčenjem cijelo kupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmове, eskomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO „BALKAN“

d. o. s. j. u TRSTU RIVA GRUMULA broj 14. Telefon 2190. Brajzavi: BALKANSPEB. Žiro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrst gospodarskih proizvoda, daje na iste predjumeve a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Iste tako kupuje i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvora carinske kredite, osarinjuje robu i daje zajmове na robu ležeću u javnim skladištima. Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima, točne i brzo, obavlja reklamacije i daje svako strukovno savjetovanje i uputu brzo i badava.

Uglednoj

Narodnoj tiskari Laginja i drug.,

Pula.

Izlazi svakog četvrtka

o podne.
Netiskani dopisi se ne vraćaju
nepodpisani ne tražeju
nefrankirani ne primaju.
Predplata sa poštarinom stoje
10 K u obće, } na godinu
5 K za seljake }
III K '5—, odn. K 2:50 na
pol godino.
Izvan carvine više poštarina
Plađa i utuče se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za-
ostali 20 h., kull u Puli, toll
izvan loto.

Uredništvo i uprava nalazi se
u »Tiskari Laginja i dr. prije
J. Krmpotić i dr.« (Via Gluša
br. 1), kamo neka se naslovljuju
sva pisma i predplate.

M. Mandić u Tratu (Via Croclera br. 1, II. kat).

Muslimanima dajemo ustav, starodrevni
ustav Hrvatske već dvie godine obustavljen
samijenjen absolutizmom. Kako da očeku-
emo plodonosnu austrijsku državnu poli-
tiku na iztoku, kada se uporedo sa prvim
važnijim izstupom monarhije na tom iz-
oku razvija pred očima cieloga svijeta i
agrebacki veleizdajnički proces!

Moje je uvjerenje, da za pravog hrvat-
kog patriotu ina danas samo jedan put,
oji vodi ozdravljenju zemlje i pravom
riješnju celog jugoslavenskog problema.
Sporazum Hrvata i Srba, kojemu su
počeli krciti put intelektualci, valja posta-
viti na široku osnovu demokratskog izbornog
prava. Onda se moraju i Srbi i Hrvati
složiti u jednu ruku s Austrijom, u drugu
s nemagjarskim narodnostima i odpočetih
boj prolit neodvjanjekom idealu magjarsko
oligarhije, koji cilu državu razlaže. Hrvatsko-
srbski narod neka bude uvjeren,
da će ovakova politika u današnjoj Austriji
paći razumijevanja, a u parlamentu podpore.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliki izlet u Opatlju-Volosko. Na
nedjelju dne 29. o. mj. priredjuje dični
naš „Prvi izet. Sokol“ veliki izlet parobrod-
om u Opatlju-Volosko, gdje ondješnji
Sokol priredjuje slavnost i javnu vježbu
uz glazbu. Kako nam se riedko ovakova
prilika pruža za ovakovu slavu, pohrlimo
zato svi tamo, gdje će biti velika jedna
manifestacija hrvatskog sokolstva iz Istre
i hrv. primorja u krasnoj i ubavoj našoj
Opatiji. — Kako ima ovdje u Puli mnogo
našega naroda iz onih strana, to im se
pruža i krasna prilika, gdje se mogu sa-
stati sa svojim milim i dragima, te nebi
smio nitko propustiti takove lijepe zgode.
Pokažimo i pred strancima — kojih upravo
sada mnogo ima u Opatiji — da nas ima

Ozračidšbeni broj

Molim, da mi se obratnom poštom pouzete dostaviti izvoli istisaka
omladinskog »Jorgovan«-koledara za godinu 1910.

Utjerani iznos dostavit du vam najkasnije do 31. siječnja 1910., dok du
vam nerasprodane istiske na vaš trošak vratiti.

Sa štovanjem

Mjesto: _____ dne _____ 1909. Povjerenik: _____

Zadnja pošta: _____ Stališ (zanimanje): _____

Ulica i kućni broj _____

u parlamentu izvukao je vituu iz tezgog
skripca, u koji je vlastitom krivnjom za-
pala, odobriv pravilnik navedone banke
uzprkos jednoglasmom zaključku istog par-
lamenta, da se magjarskoj banci od strane
austrijske vlade nesnije pod nijednu cijenu
dati privola. Prihvaćen je namie bio po-
sređujući predlog zastupnika Redlicha i u
bosanskom odboru i u parlamentu sa vrlo
neznatom većinom doduše lasova, ali taj
je predlog očuvao vladu od sramotnog
poraza.

Profesor Redlich uživa dobar glas i kao
jedan od najboljih poznavaca našega na-
roda, na slavenskom jugu, gdje se je ope-
tovno zadržao proučavajući naše odnošaje.
Poznati su mu vrlo dobro i odnošaji iz-
medju Hrvatske i Ugarske, što je jasno
posvjedočilo kod posljednje razprave u au-
strijskom parlamentu, povodom razprave
o austro-ugarskoj nagodi.

Taj njemački zastupnik i učenjak pri-
občio je u jednom zagrebackom listu pod
naslovom »Austrija i južni Slaveni« vrlo
zanimiv članak, koji donosimo niže radi
njegove važnosti u cjelosti:

Nije tek puki slučaj, da je »Slavenska
Jednota« baš pitanje bosanskih kmetova
uzela za oružje, kojim će vladi i većini
osjetilici namjeru, da dovrše radni pro-
gram prošlog zasjedanja.

Od aneksije Bosne jugoslavenski se pro-
blem u cielom svom obsegu potiskuje
medju prva pitanja austrijske politike, i

koje teze za što većim zblizenjem celog
jugoslavenske rase, a idu i za budućim
njezinim ujedinjenjem. Nema sumnje, da
će pri tome svaki realni političar morati
da računa i sa faktorima, koji su sada još
protivni spomenutom nastojanju, a djelov-
at će još dugo i kasnije.

Ta iz poviesti dovoljno je poznato, da
se nastojanje za ujedinjenjem naroda ni-
kada ne razvija tako brzo, kako bi to jako
nacionalno osjeđanje pojedinaca želilo. Uz
to valja držati na umu, da kod južnih
Slavena ovo ujedinjenje sprječava jedan
momenat, kojega n. pr. nije bilo kod ta-
lijanskog naroda: hrvatsko-srbsko pleme
razdijeljeno je u tri vjere: katoličku, prav-
oslavnu i muslimansku. K tome još pridol-
dolzi i ta okolnost, da je pravoslavna
vjera srbstvo prekalila u posebni narod u
istom plemenu, a nije od male važnosti
pri tome ni činjenica, da Srbi — sa etičke
strane posmatrani — imaju u svojoj krvi
dosta nestavenske primjese.

Svakako je politički najznamenitiji mo-
menat, da je dualizam od g. 1867. južne
Slavene organski posve razdvojio. Time je
na nesreću hrvatski narod, kojemu pripada
vodstvo medju južnim Slavenima, dospio
u položaj, koji se ne može trajno održati.
Nagodba je god. 1867. Hrvate dovela u
jedva prikriti jaram velikomagjarske dr-
žave, mjesto da im je otvorila široko polje
prosjetnom i gospodarskom razvitku, kao
što su to Hrvati, vjerni stupovi cjelokupni

naroda u bezbroj nemoćnih stranaka i
frakcija, koje, mjesto da zajednički porade
oko kulturnog i gospodarskog dobra zemlje,
trate vrijeme u jalovim prepirkama oko
državopravnih pitanja.

Ove su prilike posve pristale magjarskom
uzoru i nigdje se tako rado ne gledaju, kao
baš u Budimpešti. Ugarska je oligarhija
doduše uvijek znala, da iz svojih državo-
pravnih prepiraka sa Austrijom i Hrvat-
skom za se izbije koristnu glavnicu. Hrvat-
ima nije tako dobro bilo. Oni su i na
ovom području korak po korak natrag
potiskivani. I ne može ništa više da potisti
i ožalosti svakog prijatelja Hrvata, što
spoznaja, da se oni i danas još bore za
iste »državopravne formule« kao 60-ih i
70 ih godina.

Moram da konstatujem činjenicu, da je
najžalostnije i da je položaj Hrvata otež-
čavalo, što se Cislajttonija za cio ovaj niz
godina nije zanimala za hrvatske stvari.
Žaliti to valja u jednu ruku obzirom na
austrijske južn: Slavene, a onda i u inte-
resu jedne dalekovidne austrijske državne
politike. Od onog časa, kad su naše čete
prešle Savu, trebali smo pokazati svoj
interes za što jačim i samostalnijim raz-
vitkom Hrvatske. Kako li bi onda sasvim
drugacije mogli i u času aneksije pristupiti
zadaći utjelovljenja novih državnih pro-
vincija k cjelokupnoj Austriji. Mjesto ovoga
iznosimo pred svet žalostan prizor, da je
u času, kada bosanskim Srbima, Hrvatima

Proslav

držan prigodom proslave stogodišnjice Ga-
jeva rođjenja u Pazinu od Jerka Grškovića.

U početku bijaše tmina.
Tapalo se iz mraka po mraku u mrak;
išlo se nekuda bez svrhe — bez cilja;
živilo se život, od kog bi se moralo na-
skoro umrieti.

I vidjeh pusto nebo bez zvijezda i mjeseca,
I vidjeh golju zemlju bez gvozdja i fatnika,
Bez nade pramaljeća;
I vidjeh, kako vuci na jagnje navališe
I uda podielise. (V. Nasor).

To bijaše kip domovine nam Hrvatske
oko godine 1830.

Seljak je spavao san pravednika, građanin
je životario od dana do dana bez ikakvo
duševne hrane, plemić je služio tudjini,
a tudjin je plienio i haraćio po našim
zemljama.

Sapat se narodnog jezika čuo samo po
kolibama seljačkim, paluče velikaša bi-
lahu mu zatvoreno teškim zazuncima
kao i škole i uredi.

Jedinstvena se narodna knjiga nije mogla
razviti, jer nije bilo jedinstvenog jezika,
a još manje pravopisa.

Gdje narodne knjige nema, nema ni svijesti
narodne, nema narodnog života.

Po tome kao da bijaše našim djedovima
udes dosudilo, da ih nastane u valovima
tudjinstvo, da ih progutne crna tmina,
da im sunce nikada ne sine.

Al eto sreća: Upravo pred stotinu godinu
rodi se tamo u onoj zelenoj Krapini
čedo — spas Hrvata.

Malo čedo bjese mužka glava — hješe
Ljudoviti Gaj.

I njega nam odnjhale vile, da bude prva
zvijezda našeg tužnog neba. Bajna ga
Krapina, rodni mu kraj očara svojim
drevnim građinama, svojom pričom o
Čehu, Lehu i Mehu — očima Slavona,
a početni mladić stane misliti o slaven-
stvu, o snazi naroda svoga, koji spavaše,
al još ne bijaše umro.

Zanosnom riečju — vilinskim darom pru-
hul Gaj spavajuće, okriepi umiruće.
Kao svjetlošaša Prometej donese Gaj

zarku baklju sa visina u narod svoj,
razprša tminu i reče: »Neka bude svjetlo!
I svjetlo bi. Hrvatski narod progleda te
uvidi golotinjnu svoju...»

Gajevo m riečju probudjen, preporodjen,
kročio je Hrvat u novi, u bolji život,
kročio je u zagrljaj braći svojoj Slovencu
i Srbinu.

Gaj razari srca bratska; braća se rukovaše
i okupise u jedno kolo, u kolo ilirsko.

U kolu su svi Hrvati stare države:
Kranjci, Štajeri, Gorutanci i Slavonija,
Bosna, Srbija, Istrijanci ter Dalmacija.

Gajeva carobna ried kliknu od sela do sela,
od grada do grada.

Gajeva se misao razširi od mora do mora.
Svuda se atade pisati istim jezikom, is-
tim pravopisom — gajjeom.

Gajeva se misao, misao ujedinjenja braće
triju vjeru, a jednog jezika razširila od
jednoga do drugoga mora i doživila je
svojih vedrih i olujnih dana, ali kao što
se zlato u vatri kuša, kušala se u borbi
i ta misao: u borbi se utvrdila, u horbi
ojačala. Uvijek je ta sveta misao našla,

pa i danas nalazi hrabrih zatočnika, koji
za nju žive, za nju trpe, za nju umiru.
Iza Gajeva vojevao je za nju svrga vieka
svoga riečju i činom veliki Strosmajer,
a uz njega desna mu ruka Rački.

Za Gajevu se misao radi danas na svim
stranama slavenskog juga, jer od Tri-
glava do Balkana kliju u srcima Slavona
iste težnje, isti ideal.

Gajevu se bratskom kolu sve više i više
približava i naša Istra. Pred 70, 80 go-
dina nije Istra odavala nimalo narodnog
života. Gajeva ju ried nije mogla pru-
nuti odn ana.

U hrvatskom preporodu mio je što Istra
sudjelovala, a nije ni mogla.

Istom u današnje, u bolje dane iza mu-
kotrpnog, al uspješnog rada naših (istar-
skih) preporoditelja Dobriše i Vitezića
možemo se odužiti uspomeni Ljudevitu
Gaju, probuditelja svih Hrvata, možemo
se priključiti kod proslave stogodišnjice
njegova rođjenja s ostalim hrvatskim
zemljama majci zemlji Hrvat-koi, složno
pjevujući:

Još Hrvatska ni' propala,
Dokle živimo!

LJEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Veletrani br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Preporučamo našim obiteljima **Kolinsku cikoriju.**

Prva slovenska narodna trgovina u Primorju sa šivaćim strojevima i dvokolica. Cijeno umjereno. - Prodaje se također na obroke. Glavno zastupstvo gospodarskih strojeva, sjekalice, preše za gročje, i drugih gospodar. potrebitna prve slovenske tvornice braće K. & R. Ježek, Blansko.

Preporuča se

JOSIP DEKLEVA

Gorica, Via Municipio br. 1.

Na zah'jev šalje se nov slovenski cijenik franko.

Svi u krojački salon Zovića i !

Trgovina manufakturne robe i krojački salon **MARKO ZOVIĆ - PAZIN**

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske

uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30%, jeftinije prodati šivaći stroj?!

Zato! jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija.

Konkurencija isključena.

Brza, točna i solidna posluga.

Novo: Proljetna i ljetna sezona!

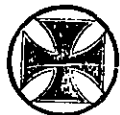
Novo: Proljetna i ljetna sezona!

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45-22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj koji kod uloga, reuma, astme (težkog disanja), neuspavanja, zujanja u uhu, neurajzije, glavobolje (migrena) kuoanja srca, zubobolje, muške slabosti, stidni ruku i nogu, padavice (epilepsija), mokrenja, peselja, nujnosti, nesvjestice, naglušnosti, drhtanja, uslijela, infuzione skopčane, sa boleću hrbta, bledila (malokrvnosti) želudačnih grčeva, beztežnosti, tečlataa gonokrvnosti, svih udnih grčeva, hopenandrie, ljelasnih grčeva, hümorrhoida, kao i kod svake slabosti itd. služi kao nezadržljivo sredstvo, po što elektro-magnetička struja cijelim čovječ. alu djeluje, čime se rečeno bolest i najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liječnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tela upotrebljuju ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i privremeno kroz telo prolazi, dočim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvезде R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na telo djeluje, što svakoga bržom lečenju dovodi, nego li prvi postupak. - Do 20

godina stare bolesti izličeno su sa mojim strojem posve! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvalo kao i od odličnijih alojeva izdane svjedoče i priznanice iz svijta strana svieta pohrajuene su u mojoj pismohrani, gdje stoje svakomu u svako doba na vidj. **GDJE NIJE DAN LIEK NIE POMOĆAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ**, jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenim bolestima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorujem osobito p. n. običnstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvězda R. B. br. 86967 osobito se hvati uživu vanrednu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabo gospodja.

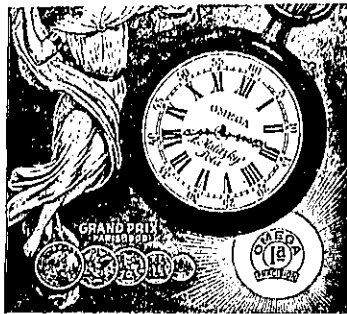
VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod ostarjelih 20 godiš. kroničnih bolesnih.

Doplivanje i narudbo obavljati se i u hrvatskom jeziku. Posuđem ili ako se novac unapred posalje, razšilje glavna prodavaonica za tu i inozemstvo.

ALBERT MÖLLER,

Budimpošta, V/41. Kolar,

Vadarsz-ulica br. 34.

kuju meto točno. U brza i pouzdana ura čuva do štote i neugodnosti, netroba se bojati da će se nepotrebno vrijeme ulaman potratiti. Ročista moći će se točno obdržavati.

Ako dakle trebate takovu uru, to vam se najbolje preporučuju dobro poznato ure kao: ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA.

MOERIS i ORIGINAL ROSEKOPF-PATENT od zlata, srebra, nikela i ocilni imade uvijek voliki izbor na skladištu

Ljudevit Malitzky, urar PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i na obročno odplaćivanje. Veliki izbor svih drugih ura nihalica, budilica, briljantno i optično stvari, i potrebšćine za pušenje. Pošto češće mienjam robu, to ne držim cionika dosta jo kod narudbo naradit vrst robe. Uz dobro jamstvo i proporku šaljem stvari na izbor.

OPCINSKA ŠTEDIONICA u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamčenjem cijelo kupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, eskomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO

'BALKAN'

d. o. s. j. u TRSTU

RIVA GRUMULA broj 14.

Telefon 2190.

Braćjari: BALKANSPEB.

Žiro-račun kod 'JADRANSKE BANKE' u Trstu.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrst gospodarskih proizvoda, daje na iste prodajne uvjete i brine se za prodaju istih najkulatnije. Loto tako kupuje i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, oscarinjuje robu i daje zajmove na robu ležeću u javnim skladištima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima, točno i brzo, obavlja reklamacije i daje svako strukovno razjašnjenje i uputu brzo i badava.